

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(แก้ไขค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี)

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เป็นพิเศษ
วันจันทร์ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๖

อ.พ. ๑๖/๒๕๕๖

สรุปลงพระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถจัดให้มีผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ (เพิ่มมาตรา ๒๗๘ วรรคสี่)

(๒) เพิ่มราคาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๕ (๑) และ (๒))

(๓) กำหนดจำนวนเงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๖)

(๔) กำหนดระยะเวลาในการยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๙๐ วรรคสี่)

(๕) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติการแทนในการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ (เพิ่มมาตรา ๓๐๙ ตรี)

(๖) ให้สิทธิแก่ผู้ซื้อสังหาริมทรัพย์จากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะดำเนินการขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้นได้โดยไม่ต้องฟ้องขับไล่เป็นคดีใหม่ (เพิ่มมาตรา ๓๐๙ จัตวา)

(๗) ลดจำนวนค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสม (แก้ไขเพิ่มเติมตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่มีความไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันเป็นเหตุให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นไปด้วยความล่าช้า และคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่เพียงพอ ประกอบกับตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีสูงเกินไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่

เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อพระราชบัญญัติ วันใช้บังคับ บทจำกัดสิทธิ และบทนิยาม

๒.๑ ชื่อพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.” (ร่างมาตรา ๑)

๒.๒ วันใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒.๓ บทจำกัดสิทธิ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙^๑ ประกอบกับมาตรา ๓๑^๒ มาตรา ๓๕^๓ และมาตรา ๔๘^๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับบทบัญญัติหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

^๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๑ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษประหารชีวิตตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้

การจับ คุมขัง ตรวจค้นตัวบุคคล หรือการกระทำใดอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

^๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถาน จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๒.๔ บทนิยาม

เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายความว่า เจ้าพนักงานในสังกัดกรมบังคับคดีหรือพนักงานอื่นผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในอันที่จะปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค ๕ แห่งประมวลกฎหมายนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่ความในระหว่างการพิจารณา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและให้หมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติกรแทน (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑ (๑๔))

๓. เนื้อหา

๓.๑ การจัดให้มีบุคคลปฏิบัติการแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้หักค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ เพื่อให้กรมบังคับคดีพิจารณาจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคสี่โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๘ โดยเพิ่มความเป็นวรรคสี่และวรรคห้า)

๓.๒ ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี

(๑) เครื่องนุ่งห่มหลับนอนหรือเครื่องใช้ในครัวเรือนหรือเครื่องใช้สอยส่วนตัว

โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินห้าหมื่นบาท ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลจะกำหนดทรัพย์สินดังกล่าวที่มีราคาเกินห้าหมื่นบาท ให้เป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดีก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(๒) เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพ โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินหนึ่งแสนบาท แต่ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลขออนุญาตยืมค่างานและใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อดำเนินการเลี้ยงชีพหรือการประกอบวิชาชีพ อันมีราคาเกินกว่าจำนวนราคาดังกล่าวแล้ว ให้ศาลมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจอนุญาตหรือไม่อนุญาตภายในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นสมควร (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๕ (๑) และ (๒))

๓.๓ เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

(๑) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้และเงินรายได้เป็นคราว ๆ อันบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพ เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

(๒) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยราชการได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น

(๓) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (๒) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น หรือคู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

(๔) เงินฉดปณกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับอันเนื่องมาแต่ความตายของบุคคลอื่น เป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฉดปณกิจศพตามฐานะของผู้ตายที่ศาลเห็นสมควร

ในกรณีศาลเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินตาม (๑) และ (๓) ให้ศาลกำหนดให้ไม่น้อยกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้นและไม่เกินอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้น โดยคำนึงถึงฐานะในทางครอบครัวของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและจำนวนบุพการีและผู้สืบสันดานซึ่งอยู่ในความอุปการะของลูกหนี้ตามคำพิพากษาด้วย (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

๓.๔ ระยะเวลายื่นคำขอให้ศาลยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น

ในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น คำขอเช่นว่านี้ให้ยื่นก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายได้ในครั้งนั้น ๆ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ วรรคสี่)

๓.๕ สิทธิของผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์จากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะดำเนินการขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้นได้โดยไม่ต้องฟ้องขับไล่เป็นคดีใหม่

เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีโอนอสังหาริมทรัพย์ที่ขายให้แก่ผู้ซื้อ หากทรัพย์สินที่โอนนั้นมีลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารอยู่อาศัย และลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ยอมออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้น ผู้ซื้อชอบที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในเขตศาลให้ออกคำสั่งบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้นภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนด แต่ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับ ให้บังคับตามมาตรา ๒๕๖ ทวิ มาตรา ๒๕๖ ตรี มาตรา ๒๕๖ จัตวา มาตรา ๒๕๖ ฉ มาตรา ๒๕๖ ฆ มาตรา ๒๕๖ ฉัตต มาตรา ๒๕๕ มาตรา ๓๐๐ มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๒ โดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่งคำสั่งบังคับโดยผู้ซื้อมีหน้าที่จัดการนำส่ง และให้ถือว่าผู้ซื้อเป็นเจ้าของนี้ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่อยู่อาศัยในอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาตามบทบัญญัติดังกล่าว (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐๘ โดยเพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐๘ ตรี)

๓.๑๑ ค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

ตาราง ๕

ค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

ค่าธรรมเนียม	จำนวน	หมายเหตุ
๑. ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น ซึ่งทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด	ร้อยละ ๓ ของจำนวนเงินที่ขายหรือจำหน่ายได้	ทั้งนี้ ต้องเสียค่าประกาศและค่าใช้จ่ายต่างหาก
๒. จ่ายเงินที่ยึดหรืออายัดแก่เจ้าหนี้	ร้อยละ ๒ ของจำนวนเงินที่ยึดหรืออายัด	
๓. เมื่อยึดทรัพย์สินซึ่งไม่ใช่ตัวเงินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย	ร้อยละ ๒ ของราคาทรัพย์สินที่ยึด	ส่วนการคำนวณราคาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดเพื่อเสียค่าธรรมเนียมตามหมายเลข ๓ และ ๔
๔. เมื่อยึดหรืออายัดเงินหรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มี	ร้อยละ ๑ ของจำนวนเงินที่ยึดหรืออายัด หรือราคา	ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้กำหนด ถ้าไม่

การขายหรือจำหน่าย	ทรัพย์สินที่อายัด	ตกลงกัน ให้คู่ความที่ เกี่ยวข้องเสนอเรื่องต่อ ศาลตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๙๖
๕. ขายโดยวิธีประมูล ระหว่างคู่ความ	ร้อยละ ๒ ของราคาประมูล สูงสุด"	

(ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมตาราง ๕ ห้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง)

๔. บทเฉพาะกาล

บทบัญญัติมาตรา ๙ ว่าด้วยเรื่องค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การบังคับคดีของบรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้ตาราง ๕ ห้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการฟ้องคดีบังคับแก่การบังคับคดีดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๐)

๕. บทผู้รักษาการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๑)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้รวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) ในวันพุธที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผลการพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสาระประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในโอกาสต่อไป

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

“เอกสารประกอบการพิจารณา”

จัดทำโดย

นางสาวสุภาวดีจิตต์ ไตรเพทพิสัย ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๑

นายสุรัตน์ หวังต่อลาภ นิติกร ๗ บุญสงค์ ลาคำ นิติกร ๔

นางสาวกัทธสิลา กิติโยดม นิติกร ๔ นายณัฐพล ประชุมญาติ นิติกร ๓

นายฉัตรชัย ลายคราม วิทยากร ๓

นางสาววิรนุช หมั่นทอง เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๕๕๕ ๕๖๒๖, ๐ ๒๕๕๕ ๕๖๒๐

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการคลังและงบประมาณ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๗๔

สารบัญ

หน้า

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	- ๑ -
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผลการพิจารณาของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๖
- ประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑๑
๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง	๑๑
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง	๑๒
๒. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง	๑๒
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา	๑๓
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สาม	๑๔
ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว	๑๔
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๓๓
การบังคับคดี	
- แผนภูมิแสดงขั้นตอนการบังคับคดีแพ่ง	๓๓
กระบวนการบังคับคดี	
- หลักฐานที่ต้องยื่นต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีในการตั้งเรื่อง	๓๔
- การยึดอสังหาริมทรัพย์	๓๕
- กระบวนการหลังจากยึดอสังหาริมทรัพย์	๓๕

- การขายทอดตลาดทรัพย์สิน	๓๖
- การถอนการบังคับคดี	๓๗
- ค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีกรณีถอนการบังคับคดี	๓๘
ข่าวที่เกี่ยวข้อง	๓๙

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา ประเด็นสำคัญ และผลการพิจารณา
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผู้นำเสนอเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา รวม ๒ ฉบับ ดังนี้

๑. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖

๒. เสนอโดย นายอิทธิพล คุณปลื้ม และนายศักดิ์สยาม ชิดชอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๖

ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับนี้ มีหลักการในทำนองเดียวกัน โดยฉบับที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ มีเหตุผลของการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่มีความไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เป็นเหตุให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นไปด้วยความล่าช้า และคุ้มครองสิทธิของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่เพียงพอ ประกอบกับตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีสูงเกินไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๔ และมีมติอนุมัติหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และได้ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ความเห็นของสำนักงานศาลยุติธรรมและข้อสังเกตของคณะกรรมการกฤษฎีกา ณ วันที่ ๒ ไปประกอบการพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับนี้พร้อมกันไปในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๖ โดยลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับพร้อมกันไปด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ

จำนวน ๓๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองขึ้นคณะกรรมการ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๕ คน ประกอบด้วย

๑. นายเจริญ จรรย์โกมล	เป็นประธานคณะกรรมการ
๒. นายลามศักดิ์ ลามาโรจน์กิจ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายไกรสร บารมีอวยชัย	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายประสพ บุษราคัม	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
*๖. นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
๗. นายเจือ ราชสีห์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๘. พันตำรวจเอก พงศา เจือเพชร	เป็นโฆษกคณะกรรมการ คนที่สอง
กฤษฎะราช	
๙. นายชัยพร ธนถาวรลาภ	๑๐. นายณัฐพล เกียรติวินัยสกุล
๑๑. นายชนันต์ ทวีเกื้อกูลกิจ	๑๒. นายธานี สุโชตายน
๑๓. นายบุญเต็ม จันทะวัฒน์	๑๔. นายประชา ประสพดี
๑๕. นายปิลันธน์ จิตต์ธรรม	๑๖. นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน
๑๗. นายพินิจ จันท์สมบูรณ์	๑๘. นางสาวเพชร ศิริวัฒน์โก
๑๘. นายภิมุข สิมะโรจน์	*๒๐. นางสาวรัตนาวดี สมบูรณ์
*๒๑. นายวรรณชัย บุญบำรุง	๒๒. นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง
๒๓. นายวินัย เสนเนียม	๒๔. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์
๒๕. พันตำรวจโท ไหวพจน์ อภรณ์รัตน์*	๒๖. นางศศิวิมล ธนศานติ
๒๗. นางสาวคันสนีย์ นาคพงศ์	๒๘. นายสมศักดิ์ พุ่มประยูร
๒๙. ว่าที่พันตรี สรชาติ สุวรรณพรหม	๓๐. นายสาธิต ปิตุเตชะ
๓๑. นายสิทธิรัตน์ รัตนวิจารณ์	๓๒. นายสุรชัย พันธุมาศ
๓๓. นายสุวโรช พะลัง	๓๔. นายอิทธิพล คุณปลื้ม
๓๕. นายอิสสระ สมชัย	

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติพร้อมด้วยรายงานการพิจารณาต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) ในวันพุธที่ ๑๕

* หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐสภา

ตุลาคม ๒๕๔๖ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง แล้วได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขถ้อยคำแต่อย่างใด

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สองขั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้วที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ และส่งให้วุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

อนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่า จะเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดหรือจะตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙ และในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา วันอังคารที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนวุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาแล้วรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป ซึ่งสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. ในมาตรา ๓ ซึ่งให้เพิ่มความว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีจะจัดให้มีผู้ช่วยเหลือก็ได้” เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง นั้น

เห็นว่า “ผู้ช่วยเหลือ” อาจจะมีความหมายในทางแคบหรือทางกว้าง เพราะ “ผู้ช่วยเหลือ” อาจเป็นเจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดีที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีอยู่แล้วหรืออาจเป็นผู้อื่นซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดี แต่เป็น “ผู้ช่วยเหลือ” ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีแต่งตั้งบุคคลภายนอกให้มาช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งจะช่วยเหลือกรณีใดบ้างต้องระบุให้ชัดเจน ทำให้ต้องแปลความหรือตีความหมายของ “ผู้ช่วยเหลือ” กันอีก ก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับคดีเพิ่มขึ้นจากปัญหาที่มีอยู่

จากกฎหมายหลายฉบับที่ยังใช้บังคับอยู่ เช่น พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ ใช้คำว่า “ผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย”

ดังนั้น “ผู้ช่วยเหลือ” จึงควรแก้ไขเป็น “ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดี” ซึ่งนอกจากจะสอดคล้องกับกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว ยังอาจเกิดประโยชน์ในการจ้างเหมาให้เอกชนเป็นผู้บังคับคดีได้ เช่น การขายทอดตลาด เป็นต้น ซึ่งจะต้องมีการทำ T.O.R (Term of Reference) เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติ

คณะกรรมการเห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม แต่ขอแก้คำว่า “ผู้ช่วยเหลือ” เป็น “ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดี” ด้วยเหตุผลดังกล่าว

๒. ในมาตรา ๘ การแก้ไขเพิ่มเติมโดยเปลี่ยนแปลงเงินค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ลดลง เห็นว่า เป็นกรณีที่ถูกต้องที่สุด เพราะเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดีที่มีเงินเดือน และ/หรือค่าตอบแทนตามตำแหน่งรวมถึงค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าพาหนะเดินทางตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยเลี้ยงและพาหนะเดินทาง การสมัครใจเข้ารับราชการในกรมบังคับคดีจำเป็นต้องยอมรับการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์เกี่ยวกับทรัพย์สิน จึงเป็นกรณีปิดปากข้าราชการในการเรียกร้องประโยชน์เพิ่มขึ้น

แต่อย่างไรก็ดี การแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมต้องมีใช่เป็นการซ้ำเติมเจ้าหนี้ และ/หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษา ความจริงหากยกเลิกค่าธรรมเนียมดังกล่าวไปเสียเลยทีเดียว ย่อมจะถูกต้องในหลักการว่า "ความยุติธรรมไม่ควรมียาตรา หรือไม่ควรมียาตราแพง" หากยังคงให้มีค่าธรรมเนียมอยู่ที่ควรลดราคาลงมาจกเดิม เพราะเท่าที่เป็นอยู่เป็นภาระแก่เจ้าหนี้ และ/หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษามาก

ปัจจุบันนี้ จำเลยต้องรับผิดชอบ "ค่าอำนวยความสะดวกยุติธรรม" สูงมาก โดยจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายขึ้นศาลแทนโจทก์ ร้อยละ ๒.๕ หากมีการอุทธรณ์ฎีกา จำเลยก็ต้องรับผิดชอบอีกศาลละ ๒.๕ เป็นร้อยละ ๕ เมื่อมีการขายทอดตลาด จำเลยต้องเสียค่าธรรมเนียมอีกร้อยละ ๕ และจำเลยยังต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย ค่าทนายความแทนโจทก์อีกต่างหาก ทรัพย์สินของจำเลยจึงต้องเสียค่าธรรมเนียมถึงร้อยละ ๑๐ - ๑๕ จึงถือได้ว่าเป็น "ค่าอำนวยความสะดวกยาตราแพง"

อนึ่ง การอำนวยความสะดวกยุติธรรมบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย เป็นหน้าที่รัฐตามรัฐธรรมนูญ โดยศาลมีหน้าที่อำนวยความสะดวก จึงไม่ควรกำหนดค่าธรรมเนียม ซึ่งเก็บจากจำเลยมาเป็นของรัฐ เพราะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะหนึ่ง มาตรา ๒๑๔ เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะบังคับหนี้จากทรัพย์สินของจำเลยโดยสิ้นเชิง รัฐจึงไม่ควรเข้าไปมีส่วนหาประโยชน์หรือแบ่งทรัพย์สินของจำเลย เพราะเป็นการซ้ำเติมลูกหนี้ หากทรัพย์สินของจำเลยนำไปชำระหนี้ได้มากขึ้น จำเลยก็จะได้ประโยชน์จากการลดจำนวนหนี้ และเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้เพิ่มขึ้น ถ้าหากชำระหนี้ไม่ครบถ้วน จำเลยอาจถูกฟ้องล้มละลายและยังอาจถูกบังคับคดีได้อีกถึง ๑๐ ปี

คณะกรรมการธิการ จึงเห็นด้วยว่าควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม เพราะการจัดเก็บค่าธรรมเนียมมิใช่การแสวงหารายได้ของรัฐ จึงควรแก้ไขให้ค่าธรรมเนียมดังกล่าวลดต่ำลงจากเดิม ดังนี้

๑. ค่าธรรมเนียมการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด ให้ลดต่ำลงจากเดิม เป็นร้อยละ ๒ ของจำนวนเงินที่ขายหรือจำหน่ายได้ แต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๒. ค่าธรรมเนียมการจ่ายเงินที่ยึดหรืออายัดแก่เจ้าหนี้ ให้ลดต่ำลงจากเดิมเป็นร้อยละ ๑ ของจำนวนเงินที่ยึดหรืออายัด แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๓. ค่าธรรมเนียมการยึดทรัพย์สินซึ่งไม่ใช่ตัวเงินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย ให้ลดต่ำลงจากเดิม เป็นร้อยละ ๑ ของราคาทรัพย์สินที่ยึด แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๔. ค่าธรรมเนียมการยึดหรืออายัดเงิน หรืออายัดทรัพย์สิน แล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย ให้ลดต่ำลงจากเดิม เป็นร้อยละ ๐.๕ ของจำนวนเงินที่ยึดหรืออายัด หรือราคาทรัพย์สินที่อายัดแต่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๕. ค่าธรรมเนียมการขายโดยวิธีประมูลระหว่างคู่ความ ให้ลดต่ำลงจากเดิมเป็นร้อยละ ๑ ของราคาประมูลสูงสุด แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

เรื่องเสร็จที่ ๖๐/๒๕๕๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๒๐๔/๑๑๔๓๓ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ความเห็นและข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรมและคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒ ไปพิจารณาด้วย

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้ คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตรวจพิจารณา โดยมีผู้แทน กระทรวงยุติธรรม (กรมบังคับคดี) ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสภาทนายความ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้แทนสำนักงานประมาณ เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกประกอบร่างฯ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ

(๑) เพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานบังคับคดี” เพื่อให้บุคคลที่ได้รับมอบหมาย จากเจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติงานแทนเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑ (๑๕))

(๒) เพิ่มราคาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี เพื่อให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาสมาารถดำรงชีพได้ โดยเพิ่มราคาเครื่องนุ่งห่มหัตถ์บนอนหรือเครื่องใช้ใน คราวเรือนที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีจากห้าพันบาทเป็นห้าหมื่นบาท และเพิ่มราคา เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการ บังคับคดีจากหนึ่งหมื่นบาทเป็นหนึ่งแสนบาท (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๕ (๑) และ (๒))

(๓) กำหนดจำนวนสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่เป็นเงินที่ไม่อยู่ในความ รับผิดชอบแห่งการบังคับคดี โดยกำหนดจำนวนเบี้ยเลี้ยงชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบ แห่งการบังคับคดี จากเดิมที่ให้ศาลเป็นผู้กำหนดตามที่เห็นสมควร เป็นกำหนดจำนวนรวมกันไม่เกิน เดือนละหนึ่งหมื่นบาทหรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร และกำหนดจำนวนเงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี จากเดิมที่ให้ศาลเป็นผู้กำหนดตามที่เห็นสมควร เป็นกำหนดจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร (ร่างมาตรา ๕ และร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๖ (๑) และ (๓) ตามลำดับ)

(๔) กำหนดระยะเวลาในการยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นให้ชัดเจนว่าต้องยื่นก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายได้ในครั้งนั้น ๆ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๐ วรรคสี่)

(๕) ให้สิทธิแก่ผู้ซื้อสิ่งหาริมทรัพย์จากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะดำเนินการขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่อาศัยอยู่ในอสังหาริมทรัพย์นั้นได้โดยไม่ต้องฟ้องขับไล่เป็นคดีใหม่ (ร่างมาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๓๐๕ ตรี)

(๖) ลดจำนวนค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสม (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมตาราง ๕ ห้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง)

๒. ความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ข้อสังเกตชั้นต้น

(๑) สำนักงานศาลยุติธรรม มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการแก้ไขมาตรา ๑ (๑๔) ว่า การบังคับคดีเป็นการดำเนินการแทนศาล และในทางปฏิบัติศาลจะต้องตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีตามที่กฎหมายกำหนดและเจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องรับผิดชอบไม่ดำเนินการตามกฎหมายและก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานบังคับคดี” ตามมาตรา ๑ (๑๔) ให้หมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติการแทน จึงเป็นการเปิดกว้างให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถมอบหมายให้บุคคลซึ่งอาจเป็นเอกชนปฏิบัติการแทนก็ได้ ซึ่งน่าจะไม่เหมาะสม นอกจากนั้นอาจทำให้เกิดปัญหาเรื่องความรับผิดชอบของบุคคลที่ได้รับมอบหมายและส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของประชาชนอีกด้วย จึงเห็นว่าหากกระทรวงยุติธรรมประสงค์จะแก้ไขกฎหมายโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในกระบวนการบังคับคดีให้เสร็จไปโดยเร็วก็ควรกำหนดไว้เป็นการเฉพาะหรือเป็นข้อยกเว้นไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๕ ลักษณะ ๒ การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าผู้ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมอบหมายมีอำนาจดำเนินการได้เพียงใดและจะต้องรับผิดชอบใดหากเกิดความเสียหายจากการบังคับคดีนั้นโดยไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานบังคับคดี” เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

(๒) คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๒ มีข้อสังเกต ดังนี้

(๒.๑) ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติม (๑๔) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยบัญญัติให้ “เจ้าพนักงานบังคับคดี” หมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติการแทน ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมเห็นว่า เป็นการเปิดกว้างให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถมอบหมายให้บุคคลซึ่งอาจเป็นเอกชนปฏิบัติการแทนได้ น่าจะไม่เหมาะสมนั้น กระทรวงยุติธรรมเห็นว่า ในชั้นนี้มีเจตนารมณ์จะมอบหมายลูกจ้างของกรมบังคับคดีเท่านั้น การเขียนบัญญัตินิยามคำว่า “เจ้าพนักงานบังคับคดี” ให้มีขอบเขตจำกัด หมายความรวมถึงเฉพาะข้าราชการหรือลูกจ้างของกรมบังคับคดีเท่านั้นอาจเป็นการไม่เหมาะสมเพราะการเขียนกฎหมายต้องมองถึงอนาคตด้วย ซึ่งรูปแบบและระบบของราชการคงต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับปริมาณงานที่มากขึ้น ในขณะที่

ภาคราชการมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและอัตราค่าจ้าง ภาคเอกชนคงเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เพราะมีความพร้อมทั้งในด้านการเงินและกำลังคน

(๒.๒) ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐๙ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยบัญญัติให้ศาลออกคำสั่งบังคับสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ เพราะหากไม่บัญญัติให้ครอบคลุมถึงบริวาร ในทางปฏิบัติอาจจะเกิดปัญหาได้หากมีการบังคับคดีตามคำพิพากษาให้ลูกหนี้ออกไปจากอสังหาริมทรัพย์แต่บริวารที่อาศัยอยู่ไม่ยอมออกไปด้วย ก็จะต้องมีการฟ้องร้องกันอีกคดีหนึ่งทำให้การบังคับคดีเดิมล่าช้าออกไปอีก แต่อย่างไรก็ตามอาจจะมิมีปัญหาในข้อกฎหมายได้ว่า เป็นการบัญญัติกระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือไม่

๒.๒ ความเห็นในชั้นที่สุด

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้ดำเนินการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขด้วยแล้ว ดังนี้

- (๑) กระทรวงยุติธรรม
- (๒) สำนักงานศาลยุติธรรม
- (๓) สำนักงานอัยการสูงสุด

๓.สาระสำคัญของร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตรวจพิจารณา สรุปสาระสำคัญของร่างฯ และการตรวจพิจารณาแก้ไขได้ดังนี้

(๑) ในการพิจารณาร่างมาตรา ๓ เดิม ที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามตามมาตรา ๑ (๑๔) คำว่า “เจ้าพนักงานบังคับคดี” ให้หมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติการแทน เพื่อให้บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถปฏิบัติการแทนเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมไม่เห็นชอบด้วย โดยเห็นควรกำหนดเป็นการเฉพาะเรื่อง นั้น คณะกรรมการฯ พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นด้วยกับความเห็นของสำนักงานศาลยุติธรรมว่า การมอบหมายดังกล่าวจะมีผลทำให้บุคคลนั้นมีฐานะเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งไม่น่าจะถูกต้องและเหมาะสม เพราะการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นการใช้อำนาจรัฐซึ่งอาจจะกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การดำเนินการบังคับคดีจึงสมควรกระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐและอยู่ในขอบเขตที่สามารถควบคุมดูแลได้ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการบังคับคดีอันเนื่องมาจากการขาดแคลนบุคลากรของกรมบังคับคดี คณะกรรมการฯ เห็นว่า ในกรณีเป็นการดำเนินการบังคับคดีที่อาจกระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชนก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถให้บุคคลอื่นช่วยเหลือได้เท่านั้น โดยเพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๒๗๔ (ร่างมาตรา ๓) และในกรณีที่ไม่เป็น

การกระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ได้แก่ การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติการแทนได้ โดยเพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐๔ ตรี (ร่างมาตรา ๗) ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปตามความประสงค์ที่แท้จริงของกระทรวงยุติธรรมในการเสนอแก้ไขบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานบังคับคดี” ดังกล่าวมาแต่เดิม

คณะกรรมการฯ จึงได้ตัดหลักการตามร่างมาตรา ๓ เดิม ที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑ (๑๔) ออก โดยเพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๒๗๘ และเพิ่มมาตรา ๓๐๔ ตรี (ร่างมาตรา ๓ และร่างมาตรา ๗)

(๒) เพิ่มราคาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี โดยเพิ่มราคาเครื่องนุ่งห่มหลับนอนหรือเครื่องใช้ในครัวเรือนของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีจากไม่เกินห้าพันบาทเป็นไม่เกินห้าหมื่นบาท และเพิ่มราคาเครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีจากไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทเป็นไม่เกินหนึ่งแสนบาท เพื่อให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาสามารถดำรงชีพได้ในสภาพการณ์ปัจจุบัน (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๕ (๑) และ (๒))

(๓) กำหนดจำนวนเงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี โดยกำหนดเบี่ยงชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีจากเดิมที่ให้ศาลเป็นผู้กำหนดตามที่เห็นสมควร เป็นกำหนดจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร และจำนวนเงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีจากเดิมที่ให้ศาลเป็นผู้กำหนดตามที่เห็นสมควร เป็นกำหนดจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาทหรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร (มาตรา ๒๘๖ (๑) และ (๓)) อีกทั้ง ได้กำหนดให้ชัดเจนและเพิ่มหลักการขึ้นใหม่ ว่า ในกรณีที่ศาลกำหนดจำนวนเงินตามมาตรา ๒๘๖ (๑) และ (๓) จะต้องกำหนดให้ไม่เกินอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้น เพื่อเป็นกรอบในการใช้ดุลพินิจของศาล (มาตรา ๒๘๖ วรรคสอง) นอกจากนี้ ได้แก้ไขให้กรณีตามมาตรา ๒๘๖ (๔) เท่านั้น ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจที่จะกำหนดจำนวนเงินได้ เนื่องจากได้มีการแก้ไขมาตรา ๒๘๖ (๑) และ (๓) ดังกล่าวข้างต้น ทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่มีอำนาจที่จะกำหนดจำนวนเงินตามมาตรา ๒๘๖ (๑) และ (๓) และได้จัดเรียงลำดับวรรคเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๖)

(๔) กำหนดระยะเวลาในการยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นให้ชัดเจนว่าต้องยื่นก่อนสิ้นระยะเวลาสิบวันนับแต่วันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายได้ในครั้งนั้นๆ ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหากรณีที่มีการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหลายรายการในคราวเดียวกัน แต่ไม่สามารถขายทรัพย์สินนั้นได้หมดทุกรายการในครั้งเดียวกัน ซึ่งมีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ว่า เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสามารถยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินได้จนกว่าจะได้ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยึดมาในคราวเดียวกันนั้นหมดทุกรายการ ทำให้ระยะเวลาในการยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินทอดยาวออกไป มีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะมา

ขอเฉลี่ยทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาที่ดำเนินการยึดทรัพย์สิน และเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาที่ยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินภายในกำหนดเวลานับแต่ที่ได้มีการขายทอดตลาด หรือจำหน่ายทรัพย์สินในครั้งแรก (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๐ วรรคสี่)

(๕) กำหนดให้สิทธิแก่ผู้ซื้อสิ่งหาริมทรัพย์จากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงาน บังคับคดีที่จะดำเนินการขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้นได้โดยไม่ต้องฟ้องขับไล่เป็นคดีใหม่ โดยผู้ซื้อดังกล่าวชอบที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในเขตศาล ให้ออกคำสั่งขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไป และคณะกรรมการฯ ได้กำหนดเพิ่มเติมว่าศาลจะต้องกำหนดระยะเวลาในการเตรียมการขนย้ายของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวาร ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๓๐๕ จัตวา)

(๖) ลดจำนวนค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสม (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง)

(๗) กำหนดบทเฉพาะกาลให้การบังคับคดีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เป็นครั้งแรกก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงเสียค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นเป็นครั้งแรก ซึ่งหลักการดังกล่าวจะเป็นการเหมาะสมและสะดวกแก่การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีมากกว่าหลักการตามร่างมาตรา ๑๐ เดิมของกระทรวงยุติธรรม ที่กำหนดให้บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงเสียค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามอัตราเดิม (ร่างมาตรา ๙)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๔๖

ประเด็นสำคัญ

จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

ประเด็นที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) จากข้อมูลสถิติของกรมบังคับคดีที่ผ่านมา กรมบังคับคดีมีอัตรากำลัง ๑,๓๙๘ คน ประกอบด้วย นิติกร ๕๗๖ คน อื่น ๆ ๘๒๒ คน หากเปรียบเทียบกับคดีแพ่งที่ดำเนินการเสร็จแล้วกับคดีที่ค้างดำเนินการ จะเห็นได้ว่าจำนวนบุคลากรและคดีที่ค้างค้างอยู่นั้นมิได้สัดส่วนกัน ดังเช่นในปี ๒๕๔๔ มีคดีแพ่งที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ๘๓,๘๓๗ คดี แต่มีคดีแพ่งที่ค้างดำเนินการ ๓๑๐,๓๖๒ คดี ปี ๒๕๔๕ มีคดีแพ่งที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ๑๐๔,๕๑๑ คดี แต่มีคดีที่ค้างดำเนินการ ๑๐๘,๑๘๒ คดี จากสถิติข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นได้ว่าลูกจ้างและบุคลากรของกรมบังคับคดีไม่เพียงพอต่อการดำเนินการคดีต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ได้ อีกทั้งอาจทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นด้วยกับการจัดให้มีผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี

๒) การลดจำนวนค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสมจะทำให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวเจ้าหน้าที่และลูกหนี้ กล่าวคือ รายได้ที่เกิดจากการบังคับคดีแพ่ง ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ มีอัตราค่าธรรมเนียมเข้ารับรัฐ ๔๐๗,๑๕๗,๒๒๒ บาท ในปีงบประมาณ ๒๕๔๕ มีอัตราค่าธรรมเนียมเข้ารับรัฐ ๗๐๗,๕๓๗,๔๐๐ บาท ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ ๒๕๔๖ มีอัตราค่าธรรมเนียมเข้ารับรัฐ ๒๔๓,๒๕๖,๘๐๓ บาท จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าลูกหนี้ต้องแบกรับภาระค่าธรรมเนียมที่อัตราสูงเกินสมควร ทำให้ลูกหนี้ต้องเสียประโยชน์ เพราะแทนที่ลูกหนี้จะนำเงินที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมที่สูงเกินไปไปชำระหนี้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ลูกหนี้เสียโอกาสในการชำระหนี้

๓) มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับสถานะและอำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีในการปฏิบัติหน้าที่มีกฎหมายบัญญัติรับรองไว้หรือไม่นั้น ในเรื่องดังกล่าวนี้ ได้รับการชี้แจงว่าผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีในการปฏิบัติหน้าที่จะมีกฎหมายรับรองสถานะและความรับผิดชอบไว้ ทั้งนี้ งานที่ได้รับมอบหมายจะไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เช่น การจัดทำแผนผังที่ตั้งทรัพย์สิน การคำนวณตัวเลขต่าง ๆ และหากผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีไปกระทำละเมิดต่อผู้อื่นก็ยังคงรับผิดชอบตามกฎหมาย

๔) มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งข้อสังเกต การลดจำนวนค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจส่งผลกระทบต่องบประมาณรายรับของรัฐ ต่อกรณีเรื่องดังกล่าวได้รับการชี้แจงว่า รายรับของรัฐบาล หากมีการลดจำนวนค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีจะไม่มีผลต่อรายรับของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ อีกทั้งยังช่วยลดภาระของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เนื่องจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ถูกยึดทรัพย์เพราะไม่มีเงินชำระหนี้ ตามกฎหมายปัจจุบันทรัพย์ที่ถูกยึดและขายทอดตลาดรัฐจะเก็บค่าธรรมเนียมร้อยละ ๕ ของจำนวนเงินที่ขายหรือจำหน่ายได้โดยไม่มีเพดาน รัฐบาลจึงได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ทรัพย์ของลูกหนี้แทนที่จะนำไปชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้กลับถูกรัฐเก็บค่าธรรมเนียมมากเกินไป จึงได้มีการปรับค่าธรรมเนียมเป็นร้อยละ ๓ ของจำนวนเงินที่ขายหรือจำหน่ายได้ ซึ่งเป็นอัตราที่มีการพิจารณาแล้วว่า จะไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของรัฐ

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

มติที่ประชุม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์

๒. สรุปประเด็นสำคัญ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา

๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายและได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง

บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีไปปฏิบัติการแทน

มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนหนึ่งแสดงความห่วงใยต่อบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีไปปฏิบัติการแทนเพื่อทำหน้าที่บังคับคดี ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวนี้ต้องกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของปัจเจกบุคคล ด้วยเหตุนี้ การที่กฎหมายได้ให้อำนาจบุคคลดังกล่าวปฏิบัติภารกิจที่สำคัญเช่นนี้ ควรต้องกำหนดหลักประกันถึงคุณสมบัติและประสิทธิภาพของบุคคลที่เข้าทำหน้าที่ ตามร่างกฎหมายได้กำหนดเรื่องคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เป็นไปตามกฎกระทรวง ซึ่งเป็นการให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหารในการกำหนดเรื่องดังกล่าว ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้มีบุคคลเข้ามาช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีในการปฏิบัติภารกิจตามที่มอบหมายสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง

คณะกรรมการได้ชี้แจงต่อกรณีประเด็นดังกล่าวว่า หลักประกันเกี่ยวกับเรื่องคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีในการปฏิบัติการแทน คณะกรรมการได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก แต่ถ้าจะให้กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ทั้งหมดก็จะทำให้กฎหมายมีรายละเอียดมาก ดังนั้น ในการพิจารณาของคณะกรรมการจึงได้มีการปรึกษาร่วมกับกรมบังคับคดีและได้ทำความตกลงร่วมกัน กรมบังคับคดีได้เห็นชอบและพร้อมที่จะนำไปปฏิบัติตามที่คณะกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตไว้ท้ายรายงานของ

คณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี) ดังนี้

โดยที่การบังคับคดีเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและอาจกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลต่าง ๆ ดังนั้น การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนตามความในพระราชบัญญัตินี้ จึงต้องกระทำด้วยความรอบคอบ นอกจากนี้ กฎกระทรวงซึ่งจะออกตามความแห่งพระราชบัญญัตินี้ถือเป็นกลไกสำคัญที่จะกำหนดกรอบแห่งเงื่อนไข วิธีการคุณสมบัติ ของผู้ที่ได้รับมอบหมายและวิธีการดำเนินงานของบุคคลเหล่านั้นด้วย กฎกระทรวงดังกล่าวจึงควรต้องยึดถือแนวทางดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) บุคคลที่จะได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการแทนนั้น จะต้องเป็นบุคคลซึ่งมีมาตรฐานทางวิชาชีพและมีคุณสมบัติที่ไม่ต่ำกว่าคุณสมบัติสำหรับบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี และกำหนดให้มีการวางประกันแก่กรมบังคับคดีด้วย

(๒) กฎกระทรวงพึงต้องกำหนดขอบเขตงานของบุคคลที่จะได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยชัดเจน

(๓) กฎกระทรวงควรต้องกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการตรวจสอบการทำงานของบุคคลที่ได้รับมอบหมายไว้ ซึ่งมาตรการตรวจสอบนั้นจะต้องครอบคลุมทั้งการตรวจสอบจากองค์การภายในและภายนอกกระทรวงยุติธรรม

(๔) เมื่อได้ประกาศบังคับใช้กฎกระทรวงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ส่งสภาผู้แทนราษฎรเพื่อรับทราบ

๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>	ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒/๑ แก้ไขมาตรา ๑

คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่

คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

“มาตรา ๒/๑ ให้ยกเลิกความใน (๑๔) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๔) เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายความว่า เจ้าพนักงานในสังกัดกรมบังคับคดี หรือพนักงานอื่นผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในอันที่จะปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค ๔ แห่งประมวลกฎหมายนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่ความในระหว่างการพิจารณา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและให้หมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติการแทน”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการเพิ่มขึ้นใหม่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๒๗๘

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีจะส่งให้ผู้ที่ผู้ส่งที่ส่งมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ให้หักค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ เพื่อให้กรมบังคับคดีพิจารณาจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคสี่โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๔ แก้ไขมาตรา ๒๘๕

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) เครื่องนุ่งห่มหลับนอนหรือเครื่องใช้ในครัวเรือนหรือเครื่องใช้สอยส่วนตัว โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินห้าหมื่นบาท ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลจะกำหนดทรัพย์สินดังกล่าวที่มีราคาเกินห้าหมื่นบาท ให้เป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(๒) เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพ โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินหนึ่งแสนบาท แต่ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลขออนุญาตยึดหน่วงและใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อดำเนินการเลี้ยงชีพหรือการประกอบวิชาชีพ อันมีราคาเกินกว่าจำนวนราคาดังกล่าวแล้ว ให้ศาลมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจอนุญาตหรือไม่อนุญาตภายในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นสมควร”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการการ

มาตรา ๕ แก้ไขมาตรา ๒๘๖ มีการแก้ไข
คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง และวรรคสองของมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘๖) พ.ศ. ๒๕๕๒๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘๖ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

(๑) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้และเงินรายได้เป็นคราว ๆ อันบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพ เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

(๒) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ หนี้สูญเบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของรัฐ ในหน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์หรือบำนาญ หรือบำเหน็จที่รัฐ ในหน่วยราชการ ได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น

(๓) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (๒) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น หรือคู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

(๔) เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับอันเนื่องมาแต่ความตายของบุคคลอื่น เป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฌาปนกิจศพตามฐานะของผู้ตายที่ศาลเห็นสมควร

ในกรณีที่ศาลเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินตาม (๑) และ (๓) ให้ศาลกำหนดให้ไม่น้อยกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้นและไม่เกินอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้น โดยคำนึงถึงฐานะในทางครอบครัวของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและจำนวนบุพการีและผู้สืบสันดานซึ่งอยู่ในความอุปการะของลูกหนี้ตามคำพิพากษาด้วย แต่ะในกรณีพิพาทคดีแรงงานซึ่งลูกหนี้ที่ตนพิพาทไม่ได้มีที่อยู่นับสงไป ศาลจะกำหนดจำนวนเงินดังกล่าวไว้ไม่ได้

ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์มาตรา ๑๑๑ บรรดาของไว้ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจยึดทรัพย์เงินต้น (๕) แต่เจ้าพนักงานพิพาททรัพย์ ลูกหนี้ที่ตนพิพาททรัพย์ หรือบุคคลที่ตนออกต่อผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์บังคับคดีไม่เห็นด้วยต่อจำนวนเงินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด บุคคลดังกล่าวขอขึ้นทูลเกล้าฯขอสงวนทรัพย์ในสิบห้าวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานยึดทรัพย์ดังกล่าวเงินต้นจำนวนนั้น ขอให้ขอให้ศาลกำหนดจำนวนเงินใหม่ได้

คำสั่งของศาลที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์ดังกล่าวเงินต้นมาตรา ๑๑๑ ให้ผู้ทูลเกล้าฯไปยื่นคำสั่งผู้ทูลเกล้าฯได้ และคำพิพาททรัพย์หรือคำสั่งของศาลผู้ทูลเกล้าฯให้ยื่นที่สุด"

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการกิจการ

มาตรา ๖ แก้ไขมาตรา ๒๕๐ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗ เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐๙ ตี
และมาตรา ๓๐๙ จัดว่า โดย
มาตรา ๓๐๙ ตี คณะกรรมการคัดออก
คณะกรรมการคัดออก ดังนี้

"มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๐๙ ตี แต่ะมาตรา ๑๑๕ วรรค ๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

"มาตรา ๑๑๕ ตี ในที่รกรงที่ออกคำสั่งทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ตนพิพาททรัพย์นั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขอขบวนให้บุคคลอื่นปฏิบัติกรแทนก็ได้ แต่ะในกรณีมาตรา ๑๑๕ วรรค ๑ มาตรา ๑๑๕ แต่ะมาตรา ๑๑๕ ทวิ มาตรา ๑๑๕ บังคับโดยอัตโนมัติ"

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการตัดออกของคณะกรรมการกิจการ

มาตรา ๓๐๙ จัตวา

มีการแก้ไข

คณะกรรมการสิทธิการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๓๐๙ อัฐมาสตรี เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีโอนอสังหาริมทรัพย์ที่ขายให้แก่ผู้ซื้อ หากทรัพย์สินที่โอนนั้นมีลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารอยู่อาศัย และลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ยอมออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้น ผู้ซื้อชอบที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในเขตศาลให้ออกคำสั่งบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้นภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนด แต่ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับ ให้บังคับตามมาตรา ๒๙๖ ทวิ มาตรา ๒๙๖ ตริ มาตรา ๒๙๖ จัตวา มาตรา ๒๙๖ ฉ มาตรา ๒๙๖ สัตต มาตรา ๒๙๙ มาตรา ๓๐๐ มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๒ โดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่งคำสั่งบังคับโดยผู้ซื้อทำหน้าที่จัดการนำส่ง และให้ถือว่าผู้ซื้อเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่อยู่อาศัยในอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาดามบทบัญญัติดังกล่าว”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๘

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๙

มีการแก้ไข

คณะกรรมการสิทธิการแก้ไข

ดังนี้

“มาตรา ๙ บทบัญญัติมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การบังคับคดีของบรรดาคดีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดหรือออกยึดทรัพย์สินได้ยื่นฟ้องไว้เป็นครั้งแรกก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้ตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการยึดหรือออกยึดทรัพย์สินนั้นเป็นครั้งแรกฟ้องคดีบังคับแก่การบังคับคดีดังกล่าว”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๐

ไม่มีการแก้ไข

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่งตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๑๖ โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำ จึงเป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติที่ประชุม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์

ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการ

โดยที่การบังคับคดีเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและอาจกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลต่าง ๆ ดังนั้น การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนตามความในพระราชบัญญัตินี้ จึงต้องกระทำด้วยความรอบคอบ นอกจากนี้ กฎกระทรวงซึ่งจะออกตามความแห่งพระราชบัญญัตินี้ถือเป็นกลไกสำคัญที่จะกำหนดกรอบแห่งเงื่อนไข วิธีการ คุณสมบัติ ของผู้ที่จะได้รับมอบหมายและวิธีการดำเนินงานของบุคคลเหล่านั้นด้วย กฎกระทรวงดังกล่าวจึงควรต้องยึดถือแนวทางดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) บุคคลที่จะได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการแทนนั้น จะต้องเป็นบุคคลซึ่งมีมาตรฐานทางวิชาชีพและมีคุณสมบัติที่ไม่ต่ำกว่าคุณสมบัติสำหรับบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี และกำหนดให้มีการวางประกันแก่กรมบังคับคดีด้วย

(๒) กฎกระทรวงพึงต้องกำหนดขอบเขตงานของบุคคลที่จะได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยชัดเจน

(๓) กฎกระทรวงควรต้องกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการตรวจสอบการทำงานของบุคคลที่ได้รับมอบหมายไว้ ซึ่งมาตรการตรวจสอบนั้นจะต้องครอบคลุมทั้งการตรวจสอบจากองค์การภายในและภายนอกกระทรวงยุติธรรม

คณะกรรมการสิทธิการได้แก้ไขเพิ่มเติมข้อสังเกตในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยเพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔)

"(๔) เมื่อได้ประกาศบังคับใช้กฎกระทรวงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ส่งสภาผู้แทนราษฎรเพื่อรับทราบ"

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ และการแก้ไขเพิ่มเติมข้อสังเกตในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยเพิ่มความเป็น (๔) ของคณะกรรมการ และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๑

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

กับ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

ตารางเปรียบเทียบ
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
กับ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๘ ของ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น ชลช “(๑๔) “เจ้าพนักงานบังคับคดี” หมายความว่า เจ้าพนักงานในสังกัดกรม บังคับคดีหรือพนักงานอื่น ผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในอันที่จะ ปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค ๔ แห่งประมวลกฎหมายนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย .... มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.” มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑๔) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้ แทน “(๑๔) เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายความว่า เจ้าพนักงานในสังกัดกรมบังคับ คดีหรือพนักงานอื่นผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ ในอันที่จะปฏิบัติ ตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค ๔ แห่งประมวลกฎหมายนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
คู่ความในระหว่างการพิจารณา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง *(มาตรา ๑ (๑๔) แก้ไขโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๐๓ ก หน้า ๔ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓)) มาตรา ๒๗๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งภาคนี้ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของ เจ้าพนักงานบังคับคดี นับแต่วันที่ได้ส่งหมายบังคับคดีให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือถ้าหมายนั้นมีได้ส่งนับแต่วันออกหมายนั้นเป็นต้นไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมี อำนาจในฐานะเป็นผู้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ ลูกหนี้นำมาวางและออกใบรับให้ กับมีอำนาจที่จะยึดหรืออายัดและยึดถือทรัพย์สิน ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ และมีอำนาจที่จะเอาทรัพย์สินเช่นว่านี้ออกขาย ทอดตลาด ทั้งมีอำนาจที่จะจำหน่ายทรัพย์สินหรือเงินรายได้จากการนั้น และดำเนิน วิธีการบังคับทั่ว ๆ ไป ตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาไว้โดยปลอดภัย ซึ่งเงินหรือ ทรัพย์สินหรือเอกสารทั้งปวงที่ยึดมาหรือที่ได้ชำระหรือส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานตาม หมายบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบันทึกแล้วรักษาไว้ในที่ปลอดภัยซึ่งวิธีการบังคับ ทั้งหลายที่ได้จัดทำไป และรายงานต่อศาลเป็นระยะ ๆ ไป	คู่ความในระหว่างการพิจารณา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและให้ หมายความร่วมมือถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติการ แทน” มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
*มาตรา ๒๘๕ ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ ย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (๑) เครื่องนุ่งห่มหลับนอน หรือเครื่องใช้ในครัวเรือนโดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินห้าพันบาท ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะกำหนดทรัพย์สินดังกล่าวที่มีราคาเกินห้าพันบาท ให้เป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (๒) เครื่องมือ หรือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพ โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท แต่ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีค่าขอ	“ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้หักค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ เพื่อให้กรมบังคับคดีพิจารณาจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคสี่โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง” มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๑) เครื่องนุ่งห่มหลับนอนหรือเครื่องใช้ในครัวเรือนหรือเครื่องใช้สอยส่วนตัว โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินห้าหมื่นบาท ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลจะกำหนดทรัพย์สินดังกล่าวที่มีราคาเกินห้าหมื่นบาท ให้เป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (๒) เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพ โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินหนึ่งแสนบาท แต่ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีค่าขอ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
โดยทำเป็นคำร้องต่อศาลขออนุญาตยึดหนังสือและใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อดำเนินการเลี้ยงชีพ หรือการประกอบวิชาชีพอันมีราคาเกินกว่าจำนวนราคาดังกล่าวแล้ว ให้ศาลมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจอนุญาตหรือไม่อนุญาตภายในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นสมควร (๓) วัตถุ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ทำหน้าที่แทนหรือช่วยอวัยวะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (๔) ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมายหรือตามกฎหมายย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นมีลักษณะเป็นของส่วนตัวโดยแท้ เช่น หนังสือสำหรับวงศ์ตระกูลโดยเฉพาะ จดหมายหรือสมุดบัญชีต่าง ๆ นั้น อาจยึดมาตรวจดูเพื่อประโยชน์แห่งการบังคับคดีได้ ถ้าจำเป็น แต่ห้ามมิให้เอาออกขายทอดตลาด ประโยชน์แห่งข้อยกเว้นที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้ขยายไปถึงทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง อันเป็นของภริยาหรือของบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งทรัพย์สินเหล่านี้ตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือเป็นทรัพย์สินที่อาจบังคับเอาชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ **คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้ และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (* มาตรา ๒๘๕ (๑) แก้ไขโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๓ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๗ ตอนที่ ๕๘ หน้า ๙๖๘ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๓) ครั้งสุดท้ายแก้ไขใหม่ทั้งมาตรา โดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๘ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕ หน้า ๗๕ (ฉบับพิเศษ) วันที่ ๘ มกราคม	โดยทำเป็นคำร้องต่อศาลขออนุญาตยึดหนังสือและใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อดำเนินการเลี้ยงชีพหรือการประกอบวิชาชีพ อันมีราคาเกินกว่าจำนวนราคาดังกล่าวแล้ว ให้ศาลมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจอนุญาตหรือไม่อนุญาตภายในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นสมควร"

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
มกราคม ๒๕๑๘) ** มาตรา ๒๔๕วรรคสี่ เพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๑๖ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๓๓ ก หน้า ๔ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๑๖)) มาตรา ๒๘๖ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น สิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (๑) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ และเงินรายได้เป็นคราว ๆ อันบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพเป็นจำนวนตามที่ศาลเห็นสมควร (๒) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ และเบี้ยหวัดของข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐบาล และเงินสงเคราะห์หรือบำนาญที่รัฐบาลได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น (๓) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงานนอกจากที่กล่าวไว้ใน (๒) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้นหรือคู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้นเป็นจำนวนตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร	มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง และวรรคสองของมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๒๘๖ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (๑) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้และเงินรายได้เป็นคราว ๆ อันบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพ เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร (๒) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยราชการได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น (๓) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (๒) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น หรือคู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้นเป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
(๔) เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับอันเนื่องมาแต่ความตายของบุคคลอื่นเป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฌาปนกิจศพตามฐานะของผู้ตายที่ศาลเห็นสมควร ในการกำหนดจำนวนเงินตาม (๑) และ (๓) ให้ศาลกำหนดให้ไม่น้อยกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงฐานะในทางครอบครัวของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและจำนวนบุพการีและผู้สืบสันดานซึ่งอยู่ในความอุปการะของลูกหนี้ตามคำพิพากษาด้วย **ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจออกคำสั่งยึดตามมาตรา ๓๑๑ วรรคสอง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจกำหนดจำนวนเงินตาม (๑) (๓) และ (๔) และให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับแก่การกำหนดจำนวนเงินตาม (๑) และ (๓) โดยอนุโลม แต่ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีไม่เห็นด้วยกับจำนวนเงินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการกำหนดจำนวนเงินเช่นนั้น เพื่อขอให้ศาลกำหนดจำนวนเงินใหม่ได้ **ในกรณีที่พฤติการณ์แห่งการดำรงชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้เปลี่ยนแปลงไป บุคคลตามวรรคสามจะยื่นคำร้องให้ศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้วแต่กรณี กำหนดจำนวนเงินตาม (๑) และ (๓) ใหม่ก็ได้ **คำสั่งของศาลที่เกี่ยวกับการกำหนดจำนวนเงินตามมาตรานี้ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้ และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (* มาตรา ๒๘๖ แก้ไขโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา	(๔) เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับอันเนื่องมาแต่ความตายของบุคคลอื่น เป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฌาปนกิจศพตามฐานะของผู้ตายที่ศาลเห็นสมควร ในกรณีที่ศาลเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินตาม (๑) และ (๓) ให้ศาลกำหนดให้ไม่น้อยกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้นและไม่เกินอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้น โดยคำนึงถึงฐานะในทางครอบครัวของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและจำนวนบุพการีและผู้สืบสันดานซึ่งอยู่ในความอุปการะของลูกหนี้ตามคำพิพากษาด้วย”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
ความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕ หน้า ๗๘ (ฉบับพิเศษ) วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๑๘) ** มาตรา ๒๘๖ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า เพิ่มเติมโดยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๓๓ ก หน้า ๙ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๒)) *มาตรา ๒๙๐ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินอย่างใดของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามไม่ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่นยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นซ้ำอีก แต่ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเช่นว่านี้มีอำนาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ตนเข้าเฉลี่ยในทรัพย์สินหรือเงินที่ขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้นได้ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ห้ามมิให้ศาลอนุญาตตามคำขอเช่นว่ามานี้ เว้นแต่ศาลเห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่สามารถชำระได้จากทรัพย์สินอื่น ๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรในอันที่จะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อชำระค่าภาษีอากรค้างให้มีสิทธิขอเฉลี่ยในทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานดังกล่าวได้ยึดหรืออายัดไว้ก่อนแล้วเช่นเดียวกับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาตามความในวรรคหนึ่ง แต่ถ้าเจ้าพนักงานมิได้ยึดหรืออายัดไว้ก่อน ให้ขอ	มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๒๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่ฟ้องแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
เฉลี่ยได้ภายในบังคับของบทบัญญัติวรรคสอง ในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น คำขอเช่นว่านี้ให้ยื่นก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น ในกรณีที่อายัดทรัพย์สิน ให้ยื่นคำขอเสียก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันชำระเงินหรือส่งทรัพย์สินตามที่อายัดไว้ ในกรณียึดเงิน ให้ยื่นคำขอเสียก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันยึด เมื่อได้ส่งสำเนาคำขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการจ่ายเงินหรือทรัพย์สินตามคำบังคับไว้จนกว่าศาลจะได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาด เมื่อศาลได้มีคำสั่งประการใดและสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติตามคำสั่งเช่นว่านั้น ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้ยึดสิทธิในการบังคับคดี หรือเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ผู้ขอเฉลี่ยหรือผู้ยื่นคำร้องตามมาตรา ๒๘๗ หรือตามมาตรา ๒๘๙ มีสิทธิขอให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป **คำสั่งอนุญาตของศาลตามวรรคเปิดให้เป็นที่สุด (* มาตรา ๒๙๐ แก้ไขโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๓๖ หน้า ๘ (ฉบับพิเศษ) วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๗) ** มาตรา ๒๙๐ วรรคแก้ฯ เพิ่มเติมโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๓๓ ก หน้า ๑๐ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๒))	“ในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น คำขอเช่นว่านี้ให้ยื่นก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายได้ในครั้งนั้น ๑”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
มาตรา ๓๐๘ ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา นั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติตามข้อบังคับต่อไปนี้ (๑) ในการขายทรัพย์สินที่มีหลายสิ่งด้วยกัน ให้แยกขายทีละสิ่งต่อเนื่องกัน ไป แต่ (ก) เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจจัดสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีราคาเล็กน้อย รวมขายเป็นกอง ๆ ได้เสมอ และ (ข) เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจจัดสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ สองสิ่งหรือกว่านั้นขึ้นไป รวมขายไปด้วยกันได้ ในเมื่อเป็นที่คาดหมายได้ว่า เงินรายได้ ในการขายจะเพิ่มขึ้นเพราะเหตุนั้น (๒) ในการขายอสังหาริมทรัพย์รายใหญ่ และทรัพย์สินนั้นอาจแบ่งแยกออก ได้เป็นตอน ๆ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจขายทรัพย์สินนั้นเป็นตอน ๆ ได้ ในเมื่อ เป็นที่คาดหมายได้ว่าเงินรายได้ในการขายทรัพย์สินบางตอนจะเพียงพอแก่การบังคับ คดี หรือว่าเงินรายได้ทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นเพราะเหตุนั้น (๓) ในการขายทรัพย์สินหลายสิ่งด้วยกัน เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจ กำหนดลำดับที่จะขายทรัพย์สินนั้น บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินซึ่งจะต้องขาย อาจร้อง ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรวมหรือแยกทรัพย์สิน หรือขอให้ขายทรัพย์สินนั้นตาม ลำดับที่กำหนดไว้หรือจะร้องคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่สั่งตามสาม อนุมาตราก่อนนั้นก็ได้ ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ยอมปฏิบัติตามคำร้องขอ	มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๐๘ ตีร่ แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
หรือคำคัดค้านเช่นนั้น ผู้ร้องจะยื่นคำขอต่อศาลโดยทำเป็นคำร้อง ภายในสองวันนับตั้งแต่วันปฏิเสศ เพื่อขอให้มีคำสั่งชี้ขาดในเรื่องนั้นก็ได้ คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเลื่อนการขายไปจนกว่าศาลจะได้มีคำสั่ง หรือจนกว่าจะได้พ้นระยะเวลาซึ่งให้นำเรื่องขึ้นสู่ศาลได้ มาตรา ๓๐๘ ทวิ* ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น ก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่าเป็นราคาที่สมควรขายได้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีอาจคัดค้านว่าราคาดังกล่าวมีจำนวนต่ำเกินสมควร ในกรณีเช่นว่านี้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเลื่อนการขายทอดตลาดทรัพย์สินไป และในการขายทอดตลาดทรัพย์สินครั้งต่อ ๆ ไปหากมีผู้เสนอราคาสูงสุดในจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนที่ผู้เสนอราคาสูงสุดได้เสนอในการขายทอดตลาดทรัพย์สินครั้งก่อนให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอรานั้นได้ ในกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีเห็นว่าราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินมีจำนวนต่ำเกินสมควร และการขายทอดตลาดทรัพย์สินในราคาต่ำเกินสมควรนั้นเกิดจากการคบคิดกันฉ้อฉลในระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการเข้าสู่ราคาหรือความไม่สุจริตหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการปฏิบัติหน้าที่ บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้มีคำสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้ได้ และเมื่อศาลได้สอบสวนแล้วเห็นว่าคำร้องนั้นรับฟังได้ ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องนั้น ให้นำบทบัญญัติในวรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหกของ	

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
มาตรา ๒๙๖ มาใช้บังคับแก่การยื่นคำร้องตามวรรคสองโดยอนุโลม คำสั่งของศาลตามวรรคสองให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้ และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (“ มาตรา ๓๐๙ ทวิ เพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๓๓ ก หน้า ๑๐ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๒))	“มาตรา ๓๐๙ ตริ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีโอนอสังหาริมทรัพย์ที่ขายให้แก่ผู้ซื้อ หากทรัพย์สินที่โอนนั้นมีลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารอยู่อาศัย และลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ยอมออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้น ผู้ซื้อชอบที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในเขตศาลให้ออกคำสั่งบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้นภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนด แต่ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้บังคับตามมาตรา ๒๙๖ ทวิ มาตรา ๒๙๖ ตริ มาตรา ๒๙๖ จิตวา มาตรา ๒๙๖ ฉ มาตรา ๒๙๖ สัตต มาตรา ๒๙๙ มาตรา ๓๐๐ มาตรา ๓๐๑ และ มาตรา ๓๐๒ โดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่งคำสั่งโดยผู้ซื้อมีหน้าที่จัดการนำส่ง และให้ถือว่าผู้ซื้อเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่อยู่อาศัยในอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษตามบทบัญญัติดังกล่าว” มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

"ตาราง ๕"

ค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

ค่าธรรมเนียม	จำนวน	หมายเหตุ
๑. ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น ซึ่งทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด	ร้อยละ ๕ ของจำนวนเงินที่ขายหรือจำหน่ายได้	ทั้งนี้ ต้องเสียค่าประกาศและค่าใช้จ่ายต่างหาก
๒. จ่ายเงินที่ยึดหรืออายัดแก่เจ้าหนี้	ร้อยละ ๓ ครั้ง ของจำนวนเงินที่ยึดหรืออายัด	
๓. เมื่อยึดทรัพย์สินซึ่งไม่ใช่ตัวเงินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย	ร้อยละ ๓ ครั้ง ของราคาทรัพย์สินที่ยึด	ส่วนการคำนวณราคาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดเพื่อเสียค่าธรรมเนียมตามหมายเลข ๓ และ ๔
๔. เมื่อยึดหรืออายัดเงินหรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย	ร้อยละ ๑ ของจำนวนเงินที่ยึดหรืออายัด หรือราคาทรัพย์สินที่อายัด	ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้กำหนด ถ้าไม่ตกลงกัน ให้คู่ความที่เกี่ยวข้องเสนอเรื่องต่อศาลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๖
๕. ขายโดยวิธีประมูลระหว่างคู่ความ	ร้อยละ ๓ ของราคาประมูลสูงสุด	

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

"ตาราง ๕"

ค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

ค่าธรรมเนียม	จำนวน	หมายเหตุ
๑. ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น ซึ่งทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด	ร้อยละ ๓ ของจำนวนเงินที่ขายหรือจำหน่ายได้	ทั้งนี้ ต้องเสียค่าประกาศและค่าใช้จ่ายต่างหาก
๒. จ่ายเงินที่ยึดหรืออายัดแก่เจ้าหนี้	ร้อยละ ๒ ของจำนวนเงินที่ยึดหรืออายัด	
๓. เมื่อยึดทรัพย์สินซึ่งไม่ใช่ตัวเงินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย	ร้อยละ ๒ ของราคาทรัพย์สินที่ยึด	ส่วนการคำนวณราคาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดเพื่อเสียค่าธรรมเนียมตามหมายเลข ๓ และ ๔
๔. เมื่อยึดหรืออายัดเงินหรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย	ร้อยละ ๑ ของจำนวนเงินที่ยึดหรืออายัด หรือราคาทรัพย์สินที่อายัด	ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้กำหนด ถ้าไม่ตกลงกัน ให้คู่ความที่เกี่ยวข้องเสนอเรื่องต่อศาลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๖
๕. ขายโดยวิธีประมูลระหว่างคู่ความ	ร้อยละ ๒ ของราคาประมูลสูงสุด"	

(* ตาราง ๕ แก้ไขโดยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๒๑ หน้า ๓๑๓ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๙))

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
	มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การ บังคับคดีของบรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้จ าร่าง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการฟ้องคดี บังคับแก่การบังคับคดีดังกล่าว มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ....

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

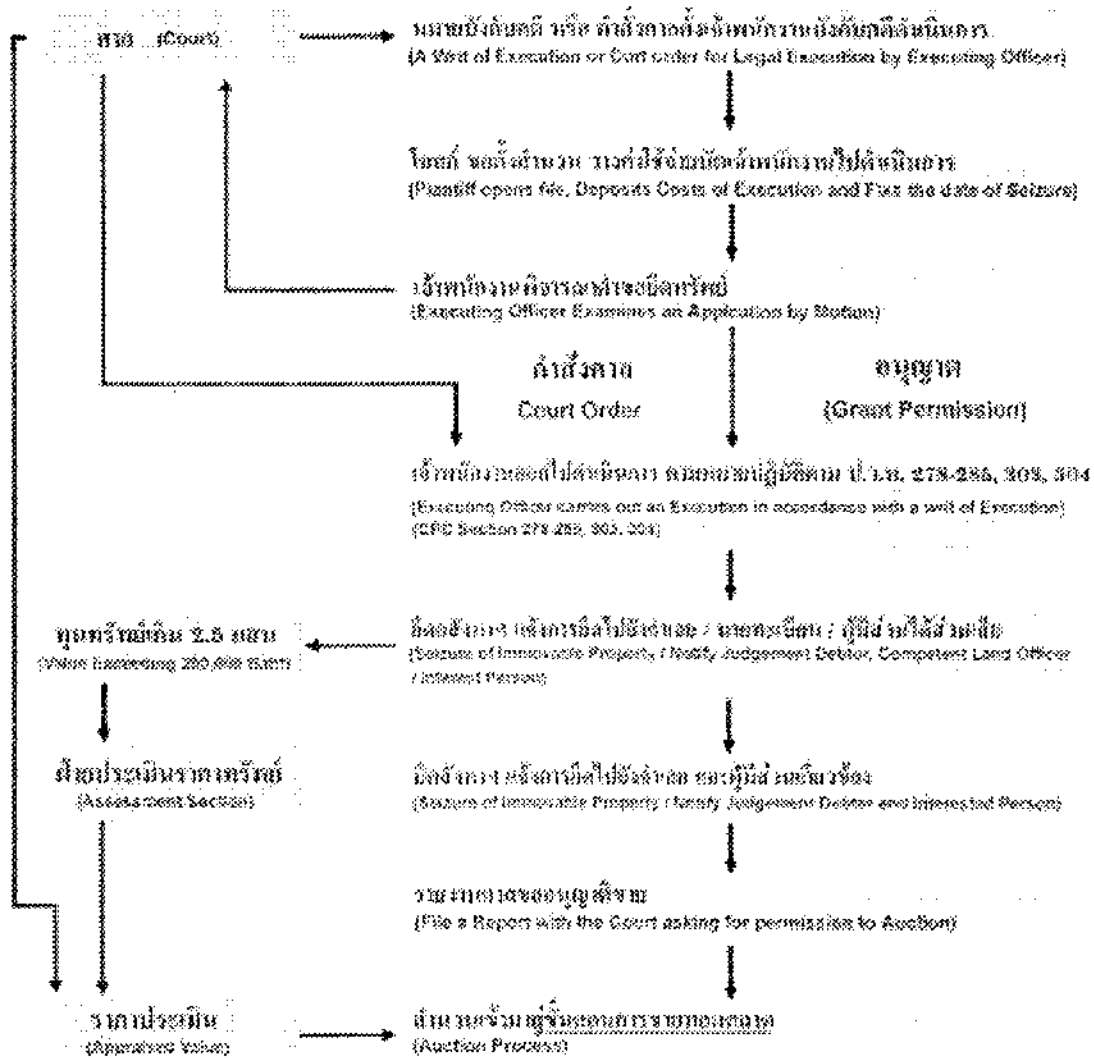
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

การบังคับคดีแพ่ง*

แผนผังขั้นตอนการบังคับคดีแพ่ง Chart of Process of Legal Execution (Civil Case)

ขั้นตอนการบังคับคดี (Process Of Seizure)

* ที่มา : [http:// www.led.go.th/compel/part.htm](http://www.led.go.th/compel/part.htm), กฏมบังคับคดี

กระบวนการบังคับคดี EXECUTION PROCEEDING

เมื่อศาลมีคำพิพากษาและได้ส่งคำบังคับให้แก่จำเลยแล้ว จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ โจทก์จะต้องดำเนินการออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินของจำเลย โดยเมื่อหมายบังคับคดีถูกส่งไปยังกรมบังคับคดี โจทก์มีหน้าที่จะต้องไปตั้งเรื่องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี แบ่งเป็น การยึดและการอายัด โดย

- **การยึด** ได้แก่ ยึดที่ดิน, บ้าน, อาคาร, รถยนต์, หุ่น, สัตว์หรือทรัพย์สิน เป็นต้น
- **การอายัด** ได้แก่ อายัดเงินฝากธนาคาร, เงินเดือน (กรณีเอกชน, รัฐวิสาหกิจ) สิทธิเรียกร้องจากบุคคลภายนอก

หลักฐานที่ต้องยื่นต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีในการตั้งเรื่อง

1. หนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์สิน (ใช้แบบฟอร์มของกรมบังคับคดี)
2. บัตรประจำตัวประชาชน, หนังสือรับรองบริษัทของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ (กรณีโจทก์เป็นบริษัท)
3. หลักฐานแสดงสถานะของจำเลย, หนังสือรับรองบริษัท, หนังสือทะเบียนราษฎร
4. หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ของจำเลย เช่น โฉนดที่ดิน, สัญญาซื้อขาย, สัญญาจำนอง, หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด, ทะเบียนบ้าน, คู่มือการจดทะเบียนรถยนต์, ใบหุ้น และอื่น ๆ
5. กรณีอายัดเงินฝากธนาคาร เช่น เลขบัญชีธนาคาร, ประเภทบัญชี, ชื่อธนาคาร, อายัดเงินเดือน เช่น ชื่อสถานที่ทำงาน, อัตราเงินเดือน, จำนวนเงินที่ขออายัด, อายัดสิทธิเรียกร้อง เช่น สัญญาเช่า, สิทธิการเช่า, สิทธิเก็บกิน, ค่าชดเชย, ค่าทดแทน

โดยการขออายัดจะต้องมีข้อมูลและเอกสารเพียงพอที่จะให้เจ้าพนักงานบังคับคดีออกหมายให้ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะต้องสืบหาให้พร้อมเสียก่อนจึงจะดำเนินการได้

6. ค่าธรรมเนียมการยึดและการอายัด อย่างละ 600 บาท
7. ระยะเวลาการยึดเมื่อตั้งเรื่องในวันใด และมีหลักฐานครบถ้วน ในวันรุ่งขึ้นสามารถนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดทรัพย์สินได้ทันที

8. ระยะเวลาการอายัดจะใช้เวลาในการพิมพ์หมายอายัด 2 วันทำการ รวมทั้งการตรวจสอบหลักฐานด้วย เมื่อหมายอายัดพิมพ์เสร็จโจทก์ก็สามารถนำส่งได้เอง หรือจะให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนำส่งบุคคลภายนอกก็ได้

การยึดอสังหาริมทรัพย์

โจทก์จะนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดทรัพย์สินของจำเลยในกรณีที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ โดยจะต้องส่งหลักฐานเพิ่มเติมในวันยึด คือ

1. สำเนาทะเบียนบ้านของจำเลย หรือหนังสือรับรองนิติบุคคล ซึ่งจะต้องรับรองไว้ไม่เกิน 1 เดือน
2. แผนที่การเดินทางไปยังที่ตั้งของทรัพย์สินที่ยึด
3. ภาพถ่ายปัจจุบันของทรัพย์สินที่ยึด
4. ราคาประเมินที่ดิน, ห้องชุด ที่เจ้าพนักงานรับรอง
5. ค่าธรรมเนียมการขายทอดตลาด 2,000 บาท
6. รายชื่อเจ้าของที่ดินข้างเคียง 4 ทิศ

ในกรณีทรัพย์สินอยู่ในเขตอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีกรุงเทพมหานคร การยึดทรัพย์สินใช้เวลา 1 วันทำการ

แต่ถ้าทรัพย์สินอยู่ในเขตต่างจังหวัดจะต้องให้เจ้าพนักงานบังคับคดีออกหนังสือบังคับคดีแทนไปยังเขตอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีในจังหวัดนั้น ๆ โดยจะต้องไม่ตั้งเรื่องใหม่ เสียค่าธรรมเนียม 600 บาท แล้วจึงนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดทรัพย์สิน

กระบวนการหลังจากยึดอสังหาริมทรัพย์

1. เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสืออายัดไปยังสำนักงานที่ดิน
2. ส่งหมายแจ้งจำเลย
3. ส่งหมายสอบถามราคาประเมินไปยังสำนักงานประเมินทรัพย์สินกลาง
4. ส่งหมายแจ้งผู้รับจ้างเองเพื่อให้ส่งโฉนดมาใช้ในการขายทอดตลาด
5. ขออนุญาตศาลเพื่อขายทอดตลาด
6. พิมพ์หมายประกาศขายทอดตลาด
7. ขายทอดตลาด

ขั้นตอนนี้ใช้เวลาประมาณ 6 เดือน

การขายทอดตลาดทรัพย์สิน

ในการขายทอดตลาดทรัพย์สิน เจ้าพนักงานบังคับคดีจะส่งหมายแจ้งให้โจทก์, จำเลย, ผู้รับจำนอง ได้ทราบรายละเอียดของทรัพย์สินที่จะขายในวันขายทอดตลาด นอกจากนี้ยังแจ้งสมาชิกวารสารการขายทอดตลาดให้ทราบด้วย แต่ก็ยังอยู่ในวงจำกัด หากผู้สนใจยังไม่มีข้อมูลเพียงพอ จะต้องค้นหาเอาเองจากกรมบังคับคดี และจะต้องประกาศโฆษณาเอาเอง รวมถึงเสียค่าใช้จ่ายเองในการลงโฆษณาประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้สนใจเข้ามาประมูลซื้อ เนื่องจากการขายทอดตลาดของกรมบังคับคดีเป็นเพียงกระบวนการจำหน่ายทรัพย์สินตามกฎหมาย ไม่ใช่วิธีการทางการตลาดหรือธุรกิจ

นอกจากนี้ ทรัพย์สินที่ยึดมาส่วนใหญ่มีภาระติดพัน เช่น มีการจดทะเบียนจำนอง และค้ำชำระเงินต้นและดอกเบี้ย อีกทั้งผู้เข้าประมูลจะต้องวางเงินมัดจำร้อยละ 25 ของราคาซื้อ และทำสัญญาซื้อขายโดยมีเงื่อนไขในการชำระราคา ส่วนที่เหลือผู้ซื้อจะต้องชำระภายใน 15 วัน นับแต่วันซื้อทรัพย์สิน ดังนั้นผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดจึงมีจำนวนไม่มากในวันขายทอดตลาด โจทก์จึงต้องหาผู้ซื้อให้ได้ก่อนวันขายทอดตลาด ซึ่งการขายทอดตลาดมีกำหนด 2 ครั้ง ห่างกันครั้งละ 1 เดือน

ในกรณีเมื่อถึงกำหนดวันขายทอดตลาดหากไม่มีผู้มาประมูลทรัพย์สิน การขายทอดตลาดจะถูกเลื่อนออกไปขายในครั้งที่ 2 และหากครั้งที่สองยังขายไม่ได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะถามความประสงค์ว่าจะดำเนินการขายทอดตลาดต่อไปหรือไม่ หากยังคงประสงค์จะดำเนินการต่อไป ต้องวางเงินค่าธรรมเนียมการขายทอดตลาดจำนวน 2,000 บาท ส่วนวันนัดขายครั้งต่อไปเจ้าพนักงานบังคับคดีจะมีหมายแจ้งให้ทราบในภายหลัง

หากโจทก์ประสงค์จะระงับการขายไว้ก่อน หรือขอเวลาหาผู้ซื้อ หรือลงโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ โจทก์สามารถยื่นคำแถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ โดยมีระยะเวลาตั้งแต่ 3-6 เดือนหรือ 1 ปีก็ได้ เมื่อครบกำหนดแล้วให้โจทก์แถลงความประสงค์ใหม่อีกครั้งหนึ่งว่าจะขายทอดตลาดต่อไป หรือจะงดการบังคับคดีไว้ก่อน

การบังคับคดีโจทก์มีสิทธิที่จะบังคับคดีจำเลยได้ 10 ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ส่วนกระบวนการขายทอดตลาดจะขายหลังจาก 10 ปีก็ไม่เป็นไร เพราะเป็นเพียงวิธีการเท่านั้น อย่างไรก็ตามระยะเวลาอันยาวนานเมื่อจำเลยไม่มีทรัพย์สินอื่นใดอีกต่อไปแล้ว โจทก์อาจจะไม่ต้องการให้มีคดีเป็นภาระต่อโจทก์ จึงยังมีกระบวนการที่จะสามารถดำเนินการได้คือ *การถอนการบังคับคดี*

การถอนการบังคับคดี

มาตรา 295 และ 295 ทวิ บัญญัติให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดีในกรณีต่อไปนี้

1. ลูกหนี้ตามคำพิพากษาวางเงินหรือหาประกัน
2. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสละสิทธิในการบังคับคดี
3. คำพิพากษาถูกกลับหรือหมายบังคับคดีถูกยกเลิก
4. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดี

1. ลูกหนี้ตามคำพิพากษาวางเงินหรือหาประกัน

มาตรา 295 (1) เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดี หรือถอนโดยคำสั่งศาลแล้วแต่กรณี เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้วางเงินต่อศาลหรือต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี เป็นจำนวนพอชำระหนี้ตามคำพิพากษา พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมแห่งคดีหรือค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีหรือหาประกันมาให้จนเป็นที่พอใจของศาล สำหรับจำนวนเงินที่จะต้องชำระ เพราะความมุ่งหมายในการบังคับคดีก็เพื่อบังคับเอาชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษานำเงินมาวางจนครบถ้วน หรือหาประกันมาจนเป็นที่พอใจของศาล และเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว การดำเนินการบังคับคดีต่อไปก็หมดความจำเป็น

2. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสละสิทธิในการบังคับคดี

มาตรา 295 (2) เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้แจ้งไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นหนังสือว่าตนสละสิทธิในการบังคับคดี เพราะการบังคับคดีเป็นเรื่องของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หากไม่ประสงค์จะบังคับคดีก็เป็นสิทธิของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

3. คำพิพากษาถูกกลับหรือหมายบังคับคดีถูกยกเลิก

มาตรา 295 (3) ถ้าคำพิพากษาในระหว่างบังคับคดีได้ถูกกลับในชั้นที่สุด หรือหมายบังคับคดีได้ถูกยกเลิกเสีย เมื่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีได้ส่งคำสั่งให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี แต่ถ้าคำพิพากษาในระหว่างบังคับคดีนั้นได้ถูกกลับเพียงบางส่วน การบังคับคดีอาจดำเนินอยู่ต่อไปจนกว่าเงินที่รวบรวมได้นั้นจะพอชำระแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

4. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดี

มาตรา 295 ทวิ บัญญัติว่า “ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอให้ศาลสั่งถอนการบังคับคดีนั้นเสีย” มาตรา 295 ทวิ เป็นบทบัญญัติเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ เหตุที่ต้องบัญญัติเช่นนี้ เนื่องจากเดิมในกรณีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ดำเนินการ

บังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ไม่มีบทบัญญัติให้ถอนการบังคับคดี แม้กรณีเช่นนี้จะเข้าหลักเกณฑ์การงดการบังคับคดีตามมาตรา 292 แต่การงดการบังคับคดีไม่ทำให้เรื่องเสร็จสิ้นไป และจะถอนการบังคับคดีตามมาตรา 295 ก็ไม่ได้ การบังคับคดีจึงตกค้างอยู่ เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่สามารถปิดสำนวนการบังคับคดีได้ มาตรา 295 ทวิ จึงเป็นบทบัญญัติเพิ่มเติมเพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจขอให้ศาลสั่งถอนการบังคับคดี ถ้าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดี

ค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีกรณีถอนการบังคับคดี

มาตรา 295 ทริ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการยึดทรัพย์สินซึ่งมี채ตัวเงิน หรือในกรณียึดหรืออายัดเงิน หรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย เนื่องจากเจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดีนั้นเองหรือถอนโดยคำสั่งศาล และผู้ขอให้ยึดหรืออายัดไม่ชำระค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอหมายบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชำระค่าธรรมเนียม ในกรณีเช่นวานี้ ให้ถือว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในส่วนที่เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมนั้น และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบังคับคดีได้เอง โดยได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวงเพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีนั้นเอง หรือถอนถอนโดยคำสั่งศาล ผู้ขอให้ยึดหรืออายัดมีหน้าที่จะต้องชำระค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามกฎหมาย ถ้าผู้ขอให้ยึดหรืออายัดนั้นไม่ชำระค่าธรรมเนียมแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี มาตรา 295 ทริ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชำระค่าธรรมเนียม โดยถือว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในส่วนที่เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมนั้น และได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมด้วย

การถอนการบังคับคดี ผู้ถอนจะต้องวางค่าธรรมเนียมร้อยละ 3.5 ของราคาทรัพย์สินที่ยึด เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในทางปฏิบัติเมื่อยึดทรัพย์สินของจำเลยแล้วไม่ควรเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดี ควรจะดำเนินการวางค่าใช้จ่ายการขายทอดตลาดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จำนวน 2,000 บาท ซึ่งสามารถขายทอดตลาดได้ 2 ครั้ง แต่ครั้งห่างกัน 1 เดือน โดยจะทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ร้องต่อศาลขอให้ถอนการบังคับคดี และไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการถอนร้อยละ 3.5 โดยใช้เหตุ

ในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะไม่ขอถอนการบังคับคดีจนกว่าจะได้รับชำระหนี้จากจำเลยจนครบถ้วน จำเลยก็ไม่สามารถนำทรัพย์สินออกจำหน่าย จ่าย โอน ได้ เนื่องจากถูกอายัดไว้โดยหมายบังคับคดี ค่าธรรมเนียมการถอนเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะไม่เป็นผู้วาง แต่จะให้จำเลยเป็นผู้วาง

ข่าวที่เกี่ยวข้อง

กรมบังคับคดีหาผู้ทางใหม่ขายทอดตลาด*

กรมบังคับคดีหาผู้ทางใหม่ขายทอดตลาด

กรมบังคับคดี วางแผนระบายทรัพย์สิน 2.5 แสนล้านบาท และจากคดีล้มละลายของ 54 สถาบันการเงินกว่า 8 หมื่นล้านบาท รวมเป็นกว่า 3.4 แสนล้านบาท พร้อมแก้ไขกฎหมาย 4 ประเด็น เอื้อประโยชน์ผู้ซื้อ ระบุงกฎหมายใหม่ ปิดทางเจ้าของทรัพย์สินเดิม หมกตลิดหนียื่นคัดค้าน การจำหน่ายทรัพย์สิน แต่มีสิทธิยื่นฟ้องดำเนินคดี เรียกค่าเสียหาย ต่อผู้ดำเนินการขายได้ หากเห็นว่าราคาต่ำกว่าที่เป็น พร้อมเปิดทางเอกชน ช่วยขายทรัพย์สินของกรม

เมื่อวันที่ 4 พ.ค.ที่ผ่านมา กรมบังคับคดีได้จัดเสวนาเรื่อง การเร่งรัดการขายทอดตลาด เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยนายไกรสร บารมีอวยชัย อธิบดีกรมบังคับคดี กล่าวว่า เนื่องจากปัจจุบัน ได้มีทรัพย์สินที่ทางกรมบังคับคดียึดมาเพิ่มขึ้นสูงถึง 2.5 แสนล้านบาท เฉลี่ยแต่ละปี ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 30-40% จากก่อนหน้าที่อยู่ในภาวะเศรษฐกิจปกติ ทรัพย์สินที่ยึดมาเฉลี่ยประมาณ 10% ต่อปี

นอกจากนี้ยังมีทรัพย์สินที่เป็นคดีล้มละลายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของ 54 สถาบันการเงิน คิดเป็นทุนทรัพย์ต้องดำเนินการในฐานะเจ้าหนี้อีกกว่า 8 หมื่นล้านบาท และเป็นทุนทรัพย์ที่ดำเนินการในฐานะลูกหนี้อีกกว่า 8 แสนล้านบาท ด้วยเหตุดังกล่าว ทางกรมบังคับคดีจึงได้มีการจัดเสวนานี้ขึ้น เพื่อระดมสมองในการช่วยกันแก้ไขปัญหา

อย่างไรก็ตาม ตนยอมรับว่า การขายทอดตลาดของกรมบังคับคดี ค่อนข้างติดปัญหาไม่สามารถขายได้มากเท่าที่ควร ดังนั้นเพื่อให้การขายทรัพย์สินได้เร็วและมากขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ฝ่ายลูกหนี้และเจ้าหนี้ โดยกระทรวงยุติธรรมได้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่ม ร่างพ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ.... ซึ่งมีประเด็นหลักดังนี้

1.การขายทอดตลาดซึ่งมีผลกระทบต่อผู้ซื้อทรัพย์สิน แต่ไม่สามารถเข้าไปครอบครองและใช้ประโยชน์ทรัพย์สินนั้นได้ เนื่องจากมีผู้อยู่อาศัยและต้องฟ้องร้องขับไล่เป็นคดีใหม่ ทำให้ผู้ซื้อเสียเวลาและค่าใช้จ่าย ซึ่งการฟ้องขับไล่จะใช้เวลาอย่างน้อย 3 ปี เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ซื้อทรัพย์สิน จึงได้แก้ไขให้ผู้ซื้อสามารถขับไล่ได้ทันทีโดยไม่ต้องรอมหาศาลในการขับไล่ ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองผู้ซื้อ

2.เพื่อให้กฎหมายเกิดความยุติธรรม จึงได้เปิดช่องหรือทางออกให้กับทางเจ้าของทรัพย์สินเดิม กล่าวคือ หากเจ้าของทรัพย์สินเดิมมีความเห็นว่าทรัพย์สินที่ขายไปนั้นไม่ยุติธรรม และได้ราคาต่ำ

* ที่มา: <http://www.bangkokbiznews.com>

กว่าที่ควรจะเป็น สามารถดำเนินการฟ้องเรียกค่าเสียหายกับคนขายได้ทันที แทนการยื่นคัดค้านการขายทรัพย์สิน ซึ่งอดีตกฎหมายจะเปิดให้เจ้าของทรัพย์สินเดิมยื่นคัดค้านการขายทรัพย์สินรายการนั้น ทำให้ผู้ซื้อเกิดความไม่มั่นใจที่จะซื้อ

3. เรื่องลดค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสม

4. เปิดทางให้เอกชนเข้าช่วยดำเนินการขาย

ต่อไปในทางกรมบังคับคดีจะต้องเร่งระดมทรัพย์สินในเชิงรุก ด้วยการให้เอกชนเข้ามารับหน้าที่การขายช่วยกรมบังคับคดี ขณะเดียวกันต้องพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยการดำเนินการขาย ซึ่งขณะนี้ได้งบประมาณมาพัฒนาระบบแล้วกว่า 8 ล้านบาท นอกจากนี้ยังได้ให้กรมบังคับคดีจัดทำโครงการจัดจ้าง ฝึกอบรมบุคลากร และพัฒนาระบบขายทอดตลาด โดยการจ้างลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 270 อัตรา, ฝึกอบรมพนักงานของกรมจำนวน 1,413 คน และการขายทอดตลาดด้วยระบบอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้สำหรับงบประมาณที่จะใช้ดำเนินการรวมทั้งสิ้นกว่า 76 ล้านบาท

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.¹⁾

คณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ แล้วมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามมติคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 2 ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) เป็นประธานกรรมการฯ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยได้รับความเห็นของสำนักงานศาลยุติธรรม และข้อสังเกตของคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ ครั้งที่ 2 ไปประกอบการพิจารณา และให้เชิญผู้แทนกระทรวงยุติธรรม และผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมไปร่วมพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ เนื่องจากตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีความไม่เหมาะสมหลายประการ เป็นเหตุให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งดำเนินไปด้วยความล่าช้า ไม่

¹⁾ที่มา: สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี (ชุดพ.ศ.ตร.ทักษิณ ชินวัตร) วันที่ 16 ต.ค. 44-

คุ้มครองสิทธิของเจ้าหน้าที่และลูกหนี้ตามคำพิพากษาอย่างเพียงพอ ประกอบกับค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามตาราง 5 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งสูงเกินไป จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดี และตาราง 5 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งมีสาระสำคัญของการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังนี้

1. เพิ่มเติมบทนิยามคำว่า "เจ้าพนักงานบังคับคดี" เพื่อให้บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติงานแทนเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 1 (14))
2. เพิ่มราคาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี เพื่อให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาสมากรังชำระได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 285 (1) และ (2))
3. กำหนดจำนวนสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่เป็นเงินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 286 (1) และ (3))
4. กำหนดระยะเวลาในการยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 290 วรรคสี่)
5. ให้สิทธิแก่ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์จากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะดำเนินการขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่อาศัยอยู่ในอสังหาริมทรัพย์นั้นได้โดยไม่ต้องฟ้องขับไล่เป็นคดีใหม่ (เพิ่มมาตรา 309 ตรี)
6. ลดจำนวนค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสม (แก้ไขเพิ่มเติมตาราง 5 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง)

สำหรับข้อสังเกตของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 2 มีดังนี้

1. ร่างมาตรา 3 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (14) ของมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยบัญญัติให้ "เจ้าพนักงานบังคับคดี" หมายความว่ารวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติการแทน ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมเห็นว่า เป็นการเปิดกว้างให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถมอบหมายให้บุคคลซึ่งอาจเป็นเอกชนปฏิบัติการแทนได้ น่าจะไม่เหมาะสมนั้น กระทรวงยุติธรรมเห็นว่า ในชั้นนี้มีเจตนารมณ์จะมอบหมายลูกจ้างของกรมบังคับคดีเท่านั้น การเขียนบัญญัตินิยามคำว่า "เจ้าพนักงานบังคับคดี" ให้มีขอบเขตจำกัด หมายความว่ารวมถึงเฉพาะข้าราชการหรือลูกจ้างของกรมบังคับคดีเท่านั้นอาจเป็นการไม่เหมาะสม เพราะการเขียนกฎหมายต้องมองถึงอนาคตด้วยซึ่งรูปแบบและระบบราชการคงต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับปริมาณงานที่มากขึ้น ในขณะที่ภาคราชการมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและอัตราค่าจ้าง ภาคเอกชนคงเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เพราะมีความพร้อมทั้งในด้านการเงินและกำลังคน อย่างไรก็ตามเพื่อความรอบคอบ สมควรมอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าไปพิจารณาโดยเชิญผู้แทนกระทรวงยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาด้วย

2. ร่างมาตรา 8 ที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 309 ตีรี้ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
แพ่งโดยบัญญัติให้ศาลออกคำบังคับสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจาก
อสังหาริมทรัพย์ เพราะหากไม่บัญญัติให้ครอบคลุมถึงบริวาร ในทางปฏิบัติอาจจะเกิดปัญหาได้
หากมีการบังคับคดีตามคำพิพากษาให้ลูกหนี้ออกไปจากอสังหาริมทรัพย์แต่บริวารที่อาศัยอยู่ไม่
ยอมออกไปด้วย ก็จะต้องมีการฟ้องร้องกันอีกคดีหนึ่ง ทำให้การบังคับคดีเดิมล่าช้าออกไปอีก
แต่อย่างไรก็ตามอาจมีปัญหในข้อกฎหมายได้ว่า เป็นการบัญญัติกระทบถึงสิทธิของ
บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือไม่ สมควรมอบให้สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีการับไปพิจารณาด้วย
